

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság

Sá [REDACTED] által
képviselt

Cofidis S.A. (61 avenue Halley Parc da la Haute Borne 59866 Villeneuve-d Ascq CEDEX
Franciaország) **felperesnek**

1000. sz. Ügyvédi Iroda, dr. Dantesz Péter eljáró ügyvéd (1034 Budapest, Zápor u. 23. fszt. 2.) által
képviselt

[REDACTED] **alperes** ellen

kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Pesti Központi Kerületi Bíróság
21.P.300.216/2018/21-II. sorszámú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt előterjesztett
fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja és
mellőzi az alperes elsőfokú perköltségben marasztalását.

Kötelezi a másodfokú bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére
217.170.- (kétszáztizenhétezer-százhetven) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra az alperes teljes
személyes költségmentessége folytán le nem rótt 182.745.- (száznyolcvankétezer-
hétszáznegyvenöt) Ft fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a
felperesnek 2.284.312.- forintot, valamint a fenti összegből 2.187.554.- Ft után 2015. február 2.
napjától a kifizetés napjáig járó, évi 14,81% mértékű késedelmi kamatot, továbbá 277.465.- Ft
perköltséget. A fenti perköltségből 138.555.- Ft fizetési meghagyásos eljárási díjat és kiegészítő
kereseti illetéket a felperes kezeihez, 138.910.- Ft ügyvédi munkadíjat a felperesi jogi képviselő
kezeihez kell teljesíteni, a felperesi jogi képviselő UniCredit Bank Zrt.-nél vezetett 10900011-
00000007-20680188 számú bankszámlájára. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet.

Ítéletének tényállásaként rögzítette, hogy a Bank Plus Bank Zrt. felperesi jogelőd (2010. május 10. napjától hatályos elnevezése Banif Plus Bank Zrt.), mint kölcsönt nyújtó 2008. január 8. napján kölcsönszerződést kötött az alperessel, melynek segítségével az alperes megvásárolta a JBN-609 forgalmi rendszámú Renault Scenic Dies Kat típusú személygépkocsit. A kölcsönszerződés egyedi feltételei tartalmazták, hogy a kölcsön összege 2.380.000.- Ft volt, amelyet a felperesi jogelőd a perben nem álló Indicar 2001 Kft.-nek utalt át. A szerződés CHF alapú, változó kamatozású, a teljes hiteldíjmutató 13,2%, az éves kamatláb 11,61%, változó kamatozásnál első irányadó kamatláb 2,865%, a futamidő 120 hónap, az élet- és baleset-biztosítási díj 453.-Ft.

A szerződés egyedi feltételek II. rögzített kockázatfeltáró nyilatkozat szerint az ügyfél tudomásul veszi és elfogadja, hogy külföldi devizanem választása esetén az árfolyamok változása miatt a hátralevő tőkeösszeg és a törlesztőrészek változhatnak és a változások kockázatát magára vállalja.

A III. pont szerint az ügyfél az aláírásával nyugtázta, hogy az egyedi feltételekhez csatolt okiratokon található kölcsönszerződés általános szerződés feltételét megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek ismerte el és tudomásul vette, hogy a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte.

Az alperes az Általános Szerződési Feltételek valamennyi oldalát is aláírta. A szerződéshez tartozó Általános Szerződési Feltételek 8. pontja szerint külföldi deviza alapú konstrukció választása esetén a forintban kifejezett tőkeösszeg a szerződés időtartama alatt a forint és a külföldi deviza között, OTP Bank Nyrt. által naponta meghatározott devizaárfolyam változásoknak megfelelően változik a kölcsönt nyújtó Általános Szerződési Feltételeiben, valamint az Üzletszabályzatában közzétettek szerint.

A felperesi jogelőd a kölcsönszerződést a Fogyasztási Kölcsönszerződés Általános Feltételei 29. pontjában foglaltak alapján a 2014. október 15. napján kelt levelében felmondta. A felmondás az alperesnek történő kézbesítés napján, azaz 2014. október 20. napján hatályosult. A felmondás szerint annak időpontjában az alperes tartozása 2.308.515.- Ft volt.

A felperesi jogelőd által a 2014. évi XL. törvény alapján készített elszámolás felülvizsgált elszámolásnak minősült. Az elszámolás fordulónapja 2015. február 1. napja, a tisztességtelenül felszámított összeg 425,82 CHF. A fennálló alperesi tartozás 2.284.312.- Ft volt, amelyből 2.187.554.- Ft a tőketartozás és 96.759.- Ft a lejárt kamat.

A felperes jogutódlása a per folyamán, 2016. december 31-i hatállyal történt a felperesi jogelőd felperesbe történő beolvadásával.

A felperes az elszámolás alapján módosított keresetében 2.187.554.- Ft tőke, 96.759.- Ft lejárt kamat, ennek 2015. február 2. napjától évi 14,81% mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. A kereset jogalapját és összegszerűségét is vitatta. Arra hivatkozott, hogy a felperes nem végzett megfelelő hitelbírálatot a szerződés megkötése előtt, valamint a szerződés érvénytelenségét állította arra alapítottnan, hogy a szerződéskötéskor nem kapott a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdése szerinti kockázatfeltáró nyilatkozatot, ezért a szerződés a Ptk. 205. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség elmaradása miatt semmis.

Állította, hogy a kezelési költség tisztességtelen a Ptk. 209. § alapján, mivel a kölcsön ellenértéke a kamat, így a felperes kezelési költség címén a saját szerződéses kötelezettsége teljesítéséért számít fel díjat. Állította, hogy az ÁSZF 8. pontja érvénytelen.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy nem nyert bizonyítást az alperes azon előadása, miszerint a szerződéskötést megelőzően, illetve a szerződéskötéskor olyan szóbeli tájékoztatást kapott, miszerint a törlesztőrészlet nem, vagy csak korlátozott mértékben fog változni. Székelyföldi Anita tanú 21.P.300.216/2018/18. számú jegyzőkönyvben rögzített vallomása ezt nem támasztotta alá. E kérdésben további bizonyítást nem lehetett lefolytatni, mivel Miklósi Éva tanú idézése a rendelkezésre álló címéről sikertelen volt és felhívásra a felperes bejelentette, hogy más idézhető cím nem áll rendelkezésére. Székelyföldi Anita tanú általánosságban beszámolt a szerződéskötési folyamatról, ennek azonban nem volt jelentősége, mert az alperes a bank által megküldött szerződéstervezetet is elolvashatta, tanulmányozhatta, az alperes nyilatkozata szerint el is olvasta az iratokat és magát az ÁSZF-t is aláírta. Nem merült fel peradat arra nézve, hogy a szerződéses iratok aláírására kényszerítették volna.

A felperes a felülvizsgálatnak minősülő elszámolás és részletes elszámolás csatolásával kellőképpen bizonyította keresete összecszerúségét, amellyel szemben az alperes nem kívánt szakértői bizonyítást lefolytatni. Akkor lehetne eltérni a felülvizsgált elszámolás adattartalmától, ha a szerződés valamely elszámolással nem érintett rendelkezése az összecszerúségre kiható módon érvénytelen lenne, ez azonban a jelen esetben nem áll fenn. Az összecszerúség megalapozottsága szempontjából közömbös, hogy a felperes korábban milyen összeg érvényesítésére indította meg a pert. Az összecszerúség változása ezen túl a per folyamán hatályba lépő jogszabályi változásokon és elszámolási kötelezettségen alapult, ami nem értékelhető a felperes terhére.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (2) bekezdés a) pontja alapján a szerződéskötéskor (2008. január 8.) hatályos anyagi jogi jogszabályok, így a Ptk. rendelkezései alapján bírálta el a keresetet.

A szerződés létrejötte körében kifejtette, hogy a szerződés írásban rögzítésre került, a felperes részéről aláírók rendelkeztek aláírási jogosultsággal. A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint az aláíró személyének azért sincs jelentősége, mert a Ptk. 221. §-a szerinti álképviselő szabályainak alkalmazásával a kölcsönösszeg folyósítása az álképviselő eljárása jóváhagyásának minősül.

Nem volt jelentősége a felperes hitelbírálati tevékenységének. A felek egyértelműen megállapodtak a kölcsönösszegben és a szerződés rendelkezéseiben. A felperesnek sem kellett előre látnia, hogy a szerződéskötést követő igen jelentős és rendkívüli világgazdasági események hogyan fogják befolyásolni az alperes fizetési képességét. A felek között Ptk. 523. §-a szerinti bankkölcsönszerződés jött létre írásban. A felek a szerződés tartamában a Ptk. 200. §-a szerint szabadon állapodhatnak meg.

Az alperes az egyedi feltételeket és az ÁSZF-t is aláírta minden oldalán, azt megismerte, így az külön tájékoztatás nélkül is a szerződés részévé vált.

A Hpt. 203. § szerinti kockázatfeltáró nyilatkozat magában a szerződésben került rögzítésre a II. pontban. Az alperes arra hivatkozott, hogy az ÁSZF 8. pontja érvénytelen. A Hpt. 203. §-a szerint a kölcsönbe vevővel közölni kell az árfolyamkockázat ismertetését, illetve annak hatását a törlesztőrészletekre. Nem érvénytelen az ÁSZF 8. pontja, az árfolyamkockázatról ugyanis a felperes

tájékoztatta az alperest az akkori tudásának megfelelően, ez megfelel a kockázatfeltárásnak, így a szerződés emiatt sem érvénytelen. A 6/2013. PJE III. pontja alapján a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségének ki kellett terjednie az árfolyamváltás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltás mértékére. A felperesi tájékoztatás megfelel mind a Hpt. 203. §, mind a 6/2013. PJE határozatban előírtaknak. Az alperes a kedvezőbb kamatmérték miatt választhatta a svájci frank alapú kölcsön lehetőségét, a forint alapú kölcsönöknél kedvezőbb feltételek mellett jutott kölcsönhöz, ennek ellentételezéseként az árfolyamváltás hatását vállalta magára. A felperes tehát nem szegte meg sem a tájékoztatási kötelezettségét, sem a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségét. Az alperes által hivatkozott EUB ítéletekkel kapcsolatban rámutatott, hogy a konkrét ügy tényállásának mérlegelése a nemzeti bíróság feladata, amelyhez az EUB szempontokat ad. A jelen esetben a szerződés egyedi részéből egyértelműen kitűnt, hogy deviza alapú és változó kamatozású. Az egyedi részben rögzített kockázatfeltáró nyilatkozat kitért arra, hogy az árfolyamok változhatnak, amely változás kihat a törlesztőrészletre, a szerződésnek tehát kockázata van. A kockázatfeltárásnak nem kellett konkrét számításokra is kiterjednie. Az ÁSZF 8. pontjában rögzített további tájékoztatás és a szerződés egésze alapján az észszerűen tájékozott és körültekintő fogyasztó képes volt annak felmérésére, hogy a szerződés árfolyamkockázatot hordoz magában. A felperesi jogelőd tehát megfelelően eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének. Az EUB ítéletei ezen nem változtatnak. Ezt az álláspontot támasztja alá a Kúria deviza alapú hitelezéssel kapcsolatos érvénytelenségi perekben felmerülő jogalkalmazási kérdéseket vizsgáló Konzultatív Testülete 2018. október 10-én tartott üléséről készült emlékeztető is, mely szerint a C-51/17. számú ügyben hozott ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amiket a vonatkozó joggyakorlatában az EUB már nem fejtett volna ki és amiket a Kúria már ne vett volna figyelembe joggyakorlat-egységesítő tevékenysége során.

A kezelési költség összegét a szerződés egyedi része egyértelműen rögzítette, a rá vonatkozó szabályokat az ÁSZF 9. pontja tartalmazta. Ez a felek világos és egyértelmű megállapodása volt, amely a Ptk. 200. §-ban rögzített szerződéses szabadság elve alapján érvényesen kiköthető volt.

A felperes leszállított keresetét, mint megalapozottat megítélte. A kereset leszállítására tekintettel a különbözet körében elutasította a keresetet. A kamatokról a szerződés alapján döntött, a késedelmi kamatok számítását a felperes csatolta az iratokhoz, ezt az alperes sem vitatta.

A kereset utólagos jogszabályváltozáson alapuló leszállításától függetlenül 100%-ban pernyertesnek tekintette a felperest, ezért a Pp. 78. §-a alapján az alperest kötelezte a felperes által előlegezett perköltség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

Fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete téves jogértelmezésen alapul, különös tekintettel a rPtk. 4. § (1) és (4), 205. § (3) és 209. § (1) és (4) bekezdéseire, továbbá ellentétes az

Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélezési gyakorlatával is. Tévesen hivatkozott továbbá az elsőfokú bíróság a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatra is.

A perbeli szerződés kockázataival kapcsolatosan az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie az EUB C-26/13, C-186/16., de különösen a C-51/17. sz. ítéleteit. Az EUB jogértelmező döntései az Európai Unió Működéséről Szóló Szabályzatának (EUMSZ) 267. cikke és az EUB állandó ítélezési gyakorlata szerint kötelezőek a tagállami bíróságokra, attól nem térhetnek el. Helyesen hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a konkrét ügy tényállásának a mérlegelése a nemzeti bíróság feladata, az uniós jog értelmezésére azonban a tagállami bíróságnak már nincs jogosultsága. A fenti ítéleti megállapítással ellentétben azonban az elsőfokú bíróság ítélezési tevékenysége nem korlátozódott a konkrét ügy tényállásának felderítésére és mérlegelésére, ehelyett valójában az uniós joggal és az EUB ítélezési gyakorlatával ellentétes jogi álláspontot alakított ki. A C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 3. és 4. pontjából következően a kereset elbírálása során két körülményt kellett volna vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak. Egyrészt azt, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatosan a nyelvtani és alaki szempontból érthető tájékoztatáson túlmenően nyújtott-e a felperes olyan kiterjesztő módon értelmezett érthető és világos tájékoztatást, amely alapján az alperes fel tudta mérni szerződésének működési mechanizmusát és gazdasági következményeit. Másrészt vizsgálnia kellett volna azt is, hogy a C-51/17. számú ítélet rendelkező rész 4. pontjában foglaltak szerint a fizetési kötelezettség mikénti alakulására vonatkozó rendelkezések világosak és érthetőek-e.

A C-51/17. számú EUB ítélet az érthetőség és világosság 3 követelményét fogalmazza meg, a 4. követelmény már korábban a C-26/13. számú ítélet 74. pontjában rögzítésre került. Eszerint tájékoztatást kell adni a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének lehetőségéről. Az a körülmény, hogy a fogyasztónak minősülő alperes tájékozódhatott arról, hogy az árfolyam esetleges változására tekintettel többet kell fizetnie, ha a forint gyengül a CHF-hez képest és kevesebbet, ha erősödik, nem tekinthető olyan kiterjesztett módon értelmezett tájékoztatásnak, ami alapján átlátható lenne a szerződés működési mechanizmusa és gazdasági következménye. Az ÁSZF 8. pontja erre nem utal és különösen arra nem, hogy a szerződés kockázata magában foglalja azt, hogy a forint súlyosan leértékelődhet a CHF-hez képest, ami a szerződés teljesítését akár meg is hiúsíthatja.

Ugyancsak a 74. pont tartalmazza azt a további követelményt, hogy tájékoztatást kell adni a külföldi kamatlábak megemelkedésének törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról is. A külföldi kamatlábak megfogalmazás alatt az adott esetben a Svájci Nemzeti Bank alapkamatát, illetve a bankközi devizapiacra a svájci frank hitelekre adott kamatláb megváltozását kell érteni. Azt, hogy ezen kamatlábak megemelkedése a törlesztőrészlet összegét miként változtatja meg, sem a szerződés, sem az üzletszabályzat nem tartalmazza. Hangsúlyozta, hogy az EUB e két követelményt minimum-követelményként fogalmazta meg, tehát az a tájékoztatás, amely e két minimumra nem tér ki, semmiképpen nem felel meg a C-51/17. számú ítélet rendelkező rész 3. pontjában foglaltaknak.

A C-26/13. számú ítélet 74. pontja azt a további minimum-követelményt fogalmazza meg, hogy a tájékoztatás akkor érthető és világos, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a szerződés megkötésekor a fogyasztó legalább hitelének teljes költségét meg tudja határozni. Amennyiben pedig a súlyos leértékelődés lehetőségéről, illetve a kamatlábak törlesztőrészletekre gyakorolt

hatásáról az alperes nem kapott tájékoztatást, akkor a hitel teljes költségének a meghatározása sem lehetséges.

A C-51/17. számú ítélet 76. pontja megköveteli, hogy a szerződés feltételeiről a fogyasztó a szerződés megkötése előtt olyan kellő időben kapjon tájékoztatást, amely lehetőséget biztosít annak megfontolására, hogy az adott feltételeknek elkötelezi-e magát, vagy sem. Miután a szerződés feltételeivel a szerződés megkötése előtt az alperes nem ismerkedhetett meg, így ez a feltétel sem teljesült. E körben ítélete 7. oldalán tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a szerződés tervezetét megismerhette, ilyen tényállítás a perben nem merült fel. Székelyföldi Anita tanúvallomása ennek ellenkezőjét támasztja alá, miszerint az adós a szerződés tervezetével nem is találkozhatott, tekintettel arra, hogy az autókereskedő több pénzügyi intézménnyel állt kapcsolatban, és csupán egy adott pénzügyi szolgáltató pozitív hitelbírálatára esetén kapja meg az adós a szerződést aláírásra. A fentiekből következően az alperes semmiképpen nem kaphatott az EUB C-51/17. számú ítéletében megfogalmazott kellő időben való tájékoztatást, tekintettel arra, hogy a kész blankettaszerződéssel csupán a pozitív hitelbírálatot követően találkozhatott, mikor azt alá kellett írni.

Hangsúlyozta továbbá, hogy a fentieket együttes feltételként kell értelmezni, amennyiben ezek közül bármelyik hiányzik, az árfolyamkockázatra vonatkozó érthető és világos tájékoztatás követelménye nem teljesül.

További követelmény, hogy a C-51/17. számú ítélet rendelkező rész 4. pontjában foglaltaknak megfelelően világos és érthető tájékoztatást kell adni a fizetési kötelezettség mikénti alakulásáról. A fizetési kötelezettségek mikénti alakulásának vizsgálata során figyelmen kívül kell hagyni azt, hogy a szerződés egyes rendelkezéseit utóbb hatályba lépő törvények tisztességtelennek minősítették. Az EUB ezt érintően arra utal, hogy a fizetési kötelezettség megváltozására vonatkozó rendelkezések világosságát és érthetőségét a szerződésben szereplő valamennyi feltételre figyelemmel kell értékelni.

Az elsőfokú ítélet az összegszerűség megalapozottságát a felülvizsgált banki elszámolásra alapozza. Ezzel szemben hivatkozott a Pfv.VI.21.459/2017. számú eseti döntésre, amely szerint a felülvizsgált banki elszámolás a követelés összegszerűségét önmagában nem alapozza meg. A felperesnek az összegszerűség megalapozottságát a Pp.-ben foglalt bizonyítási szabályok alkalmazása mellett kellett volna bizonyítania olyan számításokkal alátámasztva, hogy annak alapján az összegszerűség meghatározása a bíróság, illetve az alperes számára is ellenőrizhető legyen.

Érdemi ellenkérelmében arra is hivatkozott, hogy a szerződés II. pontja szerint felszámított 80.500.- Ft kezelési költség megfizetése tisztességtelen. Az elsőfokú bíróság azonban az ellenkérelem vizsgálatát e tekintetben teljes mértékben mellőzte, az ítélet erre nem tér ki, ezt az ellenkérelmet e tekintetben nem bírálta el.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt keresetmódosítással kapcsolatosan előadta, hogy a felperes a másodfokú eljárásban keresetmódosítást nem terjeszthet elő, főleg nem ilyen formában. Ezen túlmenően előadta, hogy a felperes az ennek alapjául szolgáló számítást a Kúria 2019. júniusi Emlékeztetője alapján vezette le, a Kúria azonban kimondta, hogy ez a számítás kizárólag az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánításával kapcsolatos jogkövetkezmény mellett alkalmazható. A felperes kifejtett álláspontja szerint azonban a

keresete alapjául szolgáló szerződés érvényes, az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő, ennél fogva fogalmilag kizárt egy ilyen tartalmú keresetmódosítás előterjesztése. Miután a felperes nem fellebbező fél, ezért másodlagosan nem kérheti az elsőfokú ítélet megváltoztatását. A felperes a másodfokú eljárásban nem módosíthatja keresetét, főleg nem aképpen, hogy az általa érvényesnek vélt szerződés alapján vezeti le az alperes tartozását annak érvénytelensége esetére. Ezen túlmenően a felperes keresetmódosítása nem felel meg a Kúria 2019. június 20. napján kelt állásfoglalásának sem, tekintettel arra, hogy jogkövetkezmény levonása (érvényessé nyilvánítás) nélkül kéri az érvénytelenség esetén az adós tartozásának megállapítását. Amennyiben az alperes fellebbezésében foglaltak alaposak, úgy kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásának és a felperes keresete elutasításának van helye. Álláspontja szerint a felperes számítása hibás, mivel amennyiben a szerződés referencia kamathoz kerül árazásra, akkor a referencia kamat változását figyelembe kell venni, így a futamidő alatt nem lehet az induló kamattal számolni. E körben csatolta a LIBOR/BUBOR számítását. A számviteli törvény értelmében a tényleges teljesítéseket a teljesítés időpontjában kell elszámolni kamatra és tőkére, azonban a felperes számítása ennek sem felel meg, e körben is csatolta a véleménye szerint helyes számítást. A fentiekre tekintettel vitatta a felperes számítását a kamat és az összegszerűség vonatkozásában is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását, másodlagosan - amennyiben a másodfokú bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége miatt (Egyedi Szerződési Feltételek II. pontja és az ÁSZF 8. pontja) a szerződés érvénytelenségét állapítaná meg - a keresetét a Pp. 247. § (1) bekezdésére és a Pp. 146. § (5) bekezdés d) pontjára alapítottan leszállította és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy az alperest 1.552.971.- Ft, valamint ebből 1.519.971.- Ft tőke után 2014. október 21. napjától a kifizetés napjáig járó, évi 22,235% mértékű késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kötelezze.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen és teljeskörűen állapította meg a tényállást, és abból helytálló jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg, hogy az ÁSZF 8. pontja nem érvénytelen, az árfolyamkockázatról a felperes az akkori tudásának megfelelően tájékoztatta az alperest, amely megfelel a kockázatfeltárásnak, így a szerződés nem érvénytelen. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére, így a felperesi tájékoztatás megfelel a Hpt. 203. §-nak és a 6/2013. PJE határozatban foglaltaknak. A felperes tehát nem szegte meg a tájékoztatási kötelezettségét, mivel a kölcsönszerződés egyedi része tartalmazta, hogy az árfolyamok változhatnak, amely változás kihat a törlesztőrészletekre, tehát a szerződésnek van kockázata. A fentiek alátámasztása érdekében hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 72.Pf.631.809/2019/6. számú jogerős ítélete. A felperes árfolyamról szóló tájékoztatásának a Hpt. 203. § (5) bekezdés a) pontja szerinti azon két követelménynek kellett megfelelni, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre. Álláspontja szerint az Egyedi Feltételek II. pontja és az ÁSZF is megfelel ezen követelményeknek, világos és érthető, az okozati összefüggést megjelenítő tájékoztatást tartalmaz. Az Egyedi Feltételek II. pontja tartalmazza, hogy az árfolyamok

változhatnak és emiatt a törlesztőrészletek összege is változhat. Az ÁSZF 8. pontja pedig konkrétan az árfolyamváltozás hatását is rögzíti azzal, hogy a hátralévő tőke növekszik a forint leértékelődése esetén és csökken a külföldi devizával szembeni felértékelődése esetén. A kockázatfeltárás tehát a Hpt. 203. §-ban írt követelménynek megfelel, mert a kockázatfeltáró nyilatkozat a kockázat tényének ismertetése mellett kifejezetten kitér arra, hogy a CHF devizaárfolyam ingadozása (le- és felértékelődés) a forint árfolyamát a jövőben befolyásolhatja. A fentiekből az is következik, hogy bármilyen irányba és bármilyen mértékben változhat a HUF/CHF árfolyam. Nem kellett és nem is lehetett a felperesnek a szerződéskötéskor nyilatkozni annak maximális mértékéről, ilyen jogszabályi kötelezettsége nem volt, de nem is lett volna erre képes ennek teljesítésére, mert az árfolyam emelkedésének és csökkenésének nincs pontosan előre kiszámítható mértéke vagy korlátja, különösen hosszabb időtartamú szerződések esetén. Az ügyfelet érintő kockázat feltárását és annak tudomásul vételét a kölcsönszerződés elfogadásával és aláírásával az ügyfél igazolta. Ezen álláspontját támasztják alá a Fővárosi Törvényszék 45.Pf.638.639/2018/4., 67.Pf.633.467/2018/4., 45.Pf.636.996/2018/4. és 57.Pf.630.587/2018/6. számú másodfokú ítéletei, valamint a Balassagyarmati Törvényszék 21.Pf.20.4296/2018/7. számú ítélete és a Debreceni ítélőtábla Pf.II.20.402/2018/6. számú jogerős ítélete.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes nem volt akadályoztatva abban, hogy további tájékoztatást kérjen, ha bizonytalan volt a szerződési feltételek jelentését és következményeit illetően. A szerződést az alperes úgy írhatta alá, hogy a kölcsönszerződés tervezetét egészében megismerhette, így mérlegelhetette, hogy megfelel-e majd a szerződéses érdekének egy ilyen tartalmú szerződés aláírása. Az alperes rendelkezésére állt az az időszak, amely elegendő kellett legyen arra, hogy az ajánlat elfogadásáról megfontolt döntést hozzon. Az alperes az árfolyamkockázattal, az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben nem fordult olyan kérdéssel a felperes felé a szerződés megkötését megelőzően, amelyből az következne, hogy nem volt előtte ismert a szerződéskötés minden következménye, így többek között a deviza alapú kölcsön konstrukcióból adódó következmények is. A felperes a szerződés aláírása előtt a szerződéses szöveg aláírásához elegendő időt biztosított az alperes számára, nem zárta el őt attól, hogy az általa esetlegesen nem ismert szakkérdések megértése érdekében közreműködött vonjon be a szerződéskötéshez. A felek az egyedi feltételekben kifejezetten megállapodtak a devizanemben és az irányadó deviza kamatában. Nem volt az alperes előtt elhallgatva az sem, hogy a törlesztőrészlet változásának mértékét milyen módon számítja ki a felperes. Az árfolyamkockázat fennállása, a következmények fogyasztóra telepítése összhangban volt a deviza alapú kölcsönszerződés típusával, annak jellegéből következett.

A kezelési költség kapcsán előadta, hogy téves az alperes azon állítása, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem tért ki a kezelési költségre. Az elsőfokú bíróság ugyanis az ítéletében megállapította, hogy a kezelési költség összegét a szerződés egyedi része egyértelműen rögzítette, az ÁSZF 9. pontja pedig tartalmazza a kezelési költségre vonatkozó szabályokat. Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg, hogy a kezelési költség a felek világos és egyértelmű megállapodása volt, amely a Ptk. 200. §-ban rögzített szerződéses szabadság elve alapján érvényesen kiköthető volt.

A másodlagos fellebbezési ellenkérelme kapcsán előadta, hogy amennyiben a másodfokú bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége miatt (Egyedi Szerződési Feltételek II.

pontja és az ÁSZF 8. pontja) a szerződés érvénytelenségét állapítaná meg, álláspontja szerint ez esetben az árfolyamkockázat tisztességtelensége kiküszöbölhető, amennyiben az alperes a szerződés megkötésétől kezdődően mentesül az árfolyamkockázat viselése alól. Erre figyelemmel az összegerszerűség vonatkozásában a Kúria 2019. június 20. napján kelt állásfoglalására tekintettel akként nyilatkozott, hogy a tartozás tőkeösszegének a ténylegesen folyósított 2.380.500.- Ft összeget tekintette, ügyleti kamatként a szerződésben kikötött kamatfelár alapulvételével megállapított piaci forint kamatot alkalmazta, illetőleg a szerződésben kifejezetten nem rögzített kamatfelár esetében a kamatfelárat akként állapította meg, hogy a szerződéskötéskor meghatározott ügyleti kamatból kivonta a szerződéskötés napján a szerződésben kiíró pénznemként meghatározott devizanemre irányadó pénzpiaci kamat mértékét (CHF LIBOR), majd az így képzett kamatfelárat hozzá adta a szerződéskötés napján a forintra irányadó pénzpiaci kamat (HUF BUBOR) mértékéhez.

Az előírt szempontok alapján felperes a kamat mértékét a fenti adatok figyelembevételével az alábbi művelettel határozta meg: 11,61% (éves kamatláb szerződésben) - 2,865% (6 havi CHF LIBOR 2007.12.31.) + 7,49% (6 havi HUF BUBOR 2007.12.31.) = 16,235% újraszámított kamatfelár.

A folyósított 2.380.500.- Ft tőkét alapul véve, a 16,235%-os újraszámított kamatfelár figyelembevételével az alperes tartozása a szerződés szerinti 120 havi törlesztőrészletre számolva úgy alakul, hogy az alperes fizetési kötelezettsége a 120 havi törlesztőrészlet vonatkozásában 4.881.458.- Ft, melyből a felperes nyilvántartása alapján az alperes 2008. február 11. napjától 2014. május 21. napjáig megfizetett 3.361.487.- Ft-ot, így az alperes tőketartozása 1.519.971.- Ft. A kölcsönt nyújtó járulékos költségeinek fedezésére 25.000.- Ft szerződés módosítási díjat, 8x750.- Ft, vagyis 6.000.- Ft postai csekk költséget, valamint 2.000.- Ft átutalás kezelési díjat számít fel az ÁSZF 9. pontja alapján és az F/8. szám alatt csatolt kondíciós lista alapján. Mindezek alapján az alperes költség jogcímén összesen 33.000.- Ft-ot köteles megfizetni a felperesnek.

A késedelmi kamat mértéke akként számítandó, hogy az újraszámított kamatfelár 16,235% mértékéhez hozzá kell adni az ÁSZF 11. pontja szerinti 6% késedelmi kamat mértékét, így kapható meg a késedelmi kamat mértéke, amely 16,235% +6% = 22,235 %. A késedelmi kamat jogalapja és mértéke a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján, a felek szerződésében rögzített (kölcsönszerződés általános feltételeinek 11. pontja) rendelkezésén alapszik.

A 22,235% késedelmi kamatot a felperes az 1.519.971.- Ft tőkekövetelés után jogosult felszámítani 2014. október 21. napjától, azaz a felmondás hatályosulását követő naptól a teljes tartozás megfizetésének napjáig. Az alperes tartozása tehát mindösszesen 1.519.971.- Ft tőke + 33.000.- Ft költség = 1.552.971.- Ft.

Az alperes fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság az alábbiakra figyelemmel nem osztotta az elsőfokú bíróság döntését és annak indokait.

Az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségének vizsgálata körében kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói szerződés azon

rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek, aminek következtében a szerződés érvénytelen.

Rámutat ezzel kapcsolatosan a másodfokú bíróság, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége körében kiemelten a régi Ptk. 209. §-ban, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelvben, a Kúria 2/2014. és 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatában, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/17. és 186/16. számú ügyben hozott ítéletében foglaltakat kell figyelembe venni.

Fentiekre tekintettel az Egyedi szerződés II. pontjában és az ÁSZF 8. pontjában foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán azt kell vizsgálni, hogy azokból egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintően eljáró átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgálva felismerhető volt-e, hogy az árfolyamváltozásból eredően ténylegesen fennálló kockázat kedvezőtlen változásának nincs felső határa, az teljes mértékben a fogyasztót terheli, annak bekövetkezése pedig jelentős mértékben megnövelheti a fizetési terheit.

Az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet 3. pontja szerint a tájékoztatás lényege az, hogy egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó képes legyen azt felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a nyilvántartás szerinti devizához képest leértékelődhet és ennek milyen hatása van a pénzügyi kötelezettségeire. Az Európai Unió Bírósága sem egy közgazdasági elemzést vagy értekezést kívánt meg a pénzügyi intézménytől, hanem egy olyan figyelemfelhívást, amiből kitűnik a fogyasztó számára az, hogy a fizetési kötelezettségei a deviza alapú finanszírozás eredményeként terhesebbé válhatnak.

Az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ügyben hozott határozata 4. pontjában foglaltak szerint a 93/13. EGK tanácsi irányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva kell értékelni. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból az átlagos fogyasztó számára egyértelműen felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét nem lehet megállapítani.

Az Európai Unió Bírósága C-186/16. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozata 2. pontja értelmében a 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, amely

szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia.

A Kúria 6/2013. PJE határozat 3. pontja szerint a pénzügyi intézményt jogszabályok alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletre. A tájékoztatás megfelelése körében a tájékoztatás az átlagosan körültekintő és figyelmes fogyasztó számára akkor minősül érthetőnek, ha a pénzügyi intézmény akár szóbeli, akár írásbeli tájékoztatása kiterjed arra, hogy az árfolyamváltozás fogyasztóra kedvezőtlen változása esetén az alperes fizetési kötelezettségei növekednek és annak felső határa korlátlan.

A Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i üléséről felvett Emlékeztető 8. pontja szerint a tájékoztatás – összhangban az Európai Unió Bírósága vonatkozó iránymutatásaival – akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint, ha abból az is kitűnik, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.

A 9. pont értelmében a tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie nemcsak annak, hogy az árfolyamváltozással számolni kell, hanem annak is, hogy az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent és nemcsak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztőrészleteket.

A perbeli kölcsönszerződés egyedi rész II. pontjában, valamint az ÁSZF 8. pontjában foglalt tájékoztatásból a fentiek nem tűnnek ki és abból tartalmilag sem lehet arra következtetni, hogy a törlesztőrészlet, illetve a tőketartozás akár jelentős, az adós lehetőségeit, teljesítőképességét meghaladó mértékben, akár korlátlanul megemelkedhet. A tájékoztatás alapján az átlagos, általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem volt abban a helyzetben, hogy értékelni tudja a nemzeti fizetőeszköz leértékelődésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatását, annak súlyos gazdasági következményeit.

A Kúria a 2019. április 10-i üléséről felvett Emlékeztetőben rámutatott továbbá arra is, hogy a bíróságnak nem szabad a fogyasztóval szemben túlzottan magas elvárhatósági mércét érvényesíteni, figyelemmel kell lennie arra, hogy a felek között „információs egyensúlyhiány” áll fenn. A fogyasztótól elvárható, hogy a szerződést aláírás előtt alaposan áttanulmányozza és ha annak valamely rendelkezése nem érthető a számára, azzal kapcsolatban tájékoztatást kérjen. Ugyanakkor nem értékelhető a fogyasztó terhére, ha ezt azért nem tette meg, mert a szöveg bonyolultsága folytán nem ismerhette fel az egyes rendelkezések összefüggéseit, jelentőségüket, vagyis azt a körülményt, hogy további tájékoztatásra lenne szüksége.

Mindezek alapján megállapította a másodfokú bíróság, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés Egyedi rész II. pontjában és az annak részét képező ÁSZF 8. pontjában

szereplő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseinek és a Kúria 2/2014. PJE, valamint a 6/2013. PJE határozatában kifejtetteknek nem felelt meg, figyelemmel a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK Tanácsi Irányelvben, az Európai Unió Bírósága C-51/17. és C-186/16. számú ítéleteiben foglaltakra is. Erre tekintettel a szerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli, a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 2/2014. PJE határozat 1. pontja alapján tisztességtelen, ekként a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint semmis.

Figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, annak érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, aminek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére (Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i Emlékeztető 3. pontja).

Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontjában írtak szerint az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetőek el. Az érvénytelenség jogkövetkezményei csak erre irányuló kereseti vagy viszontkereseti kérelem esetében vonhatóak le. Ez pedig azt jelenti, hogy az alperes alapos érvénytelenségi kifogása folytán a keresetet el kellett utasítani.

A felperes másodlagos fellebbezési ellenkérelmében foglalt keresetváltoztatás kapcsán rámutat a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 247. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban főszabályként a keresetet megváltoztatni nem lehet. A Pp. 247. §-hoz fűzött kommentár értelmében a másodfokú eljárásban érvényesülő keresetváltoztatási tilalom alóli kivételek a Pp. 146. § (5) bekezdése szerint alakulnak azzal, hogy a Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontja szerinti nyilatkozat megtételére, azaz a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tények felhozására vagy a már felhozott tények kiigazítására kizárólag a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kerülhet sor.

A felperes másodlagos fellebbezési ellenkérelme tartalma szerint az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása, mint érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazására irányult, ami más ténybeli és jogi alapot jelent, mint a felperes által az elsőfokú eljárásban érvényesített, érvényes szerződés teljesítésére irányuló keresete.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította, hogy ezen keresetmódosításnak a másodfokú eljárásban nincs helye, ugyanis a Pp. 146. § (5) bekezdés a), c) és d) pontja sem alkalmazható, hiszen a felperes a keresettel érvényesített jogot megváltoztatta, ennek folytán nem tekinthető kizárólag az összecszerúségre vonatkozó keresetleszállításnak sem a nyilatkozata.

Az elsőfokú eljárás során az alperes ellenkérelme többek között az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességtelenségére alapítottan a kereset elutasítására irányult. Az alperesi ellenkérelemre figyelemmel a felperes nem volt elzárva attól, hogy az elsőfokú eljárásban másodlagos kereseti kérelmet terjesszen elő a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetére annak érvényessé nyilvánítása iránt. Ennek hiányában a másodfokú eljárásban eltérő

ténybeli és jogi alapból származó keresetmódosítást nem terjeszthetett elő. Ugyanakkor nincs elzárva a felperes attól, hogy külön eljárásban érvényesítse az alperessel szemben az érvénytelen szerződéssel kapcsolatos további igényét.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperesi keresetet elutasította.

Az ítélet megváltoztatása folytán az alperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban pernyertesnek tekintendő. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján mellőzte az alperes elsőfokú perköltségben marasztalását és kötelezte a felperest az alperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított 114.000.- Ft + 30.780.- Ft Áfa, azaz 144.780.- Ft elsőfokú, valamint 57.000.- Ft + 15.390.- Ft áfa, azaz 72.390.- Ft másodfokú ügyvédi munkadíjból álló, 217.170.- Ft együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

Az alperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 182.745.- Ft fellebbezési illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni külön felhívásra az állam javára.

Budapest, 2020. február 4.

dr. Ilisz Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Rajnai Gabriella s.k.
előadó bíró

dr. Sáhó Mónika s.k.
bíró